

Erki Laidmäe
Terviseamet
Paldiski mnt 81
10617, Tallinn, Harjumaa
info@terviseamet.ee

27.01.2026 nr 5.6-3/733-1

Riigi tervishoiuvaru korraldamine

Lugupeetud Erki Laidmäe

Terviseministri 09.02.2025 määrusega „Riigi tervishoiuvaru korraldamine“ on riik pannud riigi osalusega piirkondlikele haiglatele kohustuse moodustada, hankida, ladustada, hoiustada, kontrollida, uuendada ja täiendada Terviseameti poolt kinnitatud riigi tervishoiuvaru nomenklatuuri vastavate sihttasemetega. Tervishoiuvaru eesmärk on tagada, et tervishoiuteenuse osutajatel on igal ajahetkel kvaliteetse tervishoiuteenuse osutamiseks piisavas koguses, kvaliteetsed ning õigeaegselt kättesaadavad ravimid, meditsiiniseadmed ja -tarvikud. Tervishoiuvarus olevad tooted peavad võimaldama jätkata tervishoiuteenuste osutamist kriisiolukordades, mis tähendab muuhulgas seda, et tervishoiuteenuse osutajatel peab olema võimekus tervishoiuvarus olevate toodetega töötada. Eelkõige on see võimalik siis, kui tervishoiuvarus on tooted, mis on tervishoiuteenuse osutajate igapäevakasutuses ja seega töötajatele tuttavad.

Tervishoiuvaru pidamine riigi osalusega piirkondlike haiglate poolt loob head eeldused tervishoiuvaru roteerimiseks, mis võimaldabki hoida tervishoiuvarus samu tooteid, mida haigla igapäevatöös kasutatakse ning võimaldab ka maksimaalselt vältida varus olevate toodete aegumist. Selle positiivse mõju kõrval tekivad aga haiglatele ka logistikaalased väljakutsed.

Nii toodete arvult kui ka kogustelt kasvava tervishoiuvaru hoidmine eeldab olulist laopindade kasvatamist, kuid Regionaalhaigla sisemised ressursid laopindade kasutuselevõtuks on ammendatud. Meditsiinitarvikutest suurem osa on steriilsed tooted, mis on steriilselt pakendatud ning vajavad kõrgendatud puhtustasemega ruume. Sobilike tingimuste ja puhtustaseme tekitamine on kitsendav tegur ja väljakutse logistika- ja laoteenust pakkuvatele ettevõtetele ning toob kaasa lisakulusid. Regionaalhaigla ravitöös vajalikke ravimeid ja apteegikaupasid ladustatakse selleks ettenähtud haiglaapteegi ruumides, kus laopind on piiratud 273,9 m². Haiglaapteegi ruumid ei võimalda mahutada lisanduvaid riigi tervishoiuvaru koguseid. Ravimitele on vajalik tagada spetsiifilised ladustamis-, hoiustamis- ning käitlemistingimused nagu temperatuur ja selle pidev jälgimine, niiskus, valguskaitse, piiratud juurdepääs, personaliseeritud käitlemine jms. Haiglaapteegi tegutsemiskohast eraldi hoiustatavate ravimite korral on vajalik, et kasutatavad ruumid kuuluksid haiglaapteegi tegevusloa alla nt. haruapteek. Regionaalhaigla meditsiinitarvikute ja majandusmaterjali ladu on juba praegu antud hoida välisele lepingupartnerile, ravimite ladustamiseks Regionaalhaigla apteegis täiendavat pinda ei ole võimalik leida. Seejuures peame arvestama, et ravimite ladustamine saab toimuda ainult kohas, kus on tagatud ravimiseaduse nõuded, sh peab konkreetsele pinna osas olema

vastava sisuga tegevusluba. Varude hoidmiseks seatud kohustused ja täiendavad nõuded on tekitanud olukorra, kus Regionaalhaigla olemasolev ravimite ladustamiseks ettenähtud ruumiressurss, varude haldamise süsteem ning logistika ülesehitus pole jätkusuutlik ning sobilik varude käitlemiseks. Varude mahu suurenemine ning perspektiiv varude hoidmise geograafiliselt erinevates asukohtades toovad endaga kaasa logistikaga kaasnevaid kulude tõusu ning ka varude haldamisega seotud süsteemseid riske.

Regionaalhaigla leiab, et mitmes eraldiseisvas laos paiknevad varud muudavad keerukaks nii kaupade aegumistähtaegade ja kvaliteedinõuete täitmise kui ka rotatsiooniprotsesside efektiivse juhtimise. Selline killustatud ladustamispraktika suurendab tõenäosust, et osa varust võib rahuajal jääda kasutamata või osutada kriisiolukorras ebapiisavaks või sobimatuks. Täiendavalt tuleb arvestada, et lepingulise partneri laoteenust kasutades ei ole võimalik täiel määral tagada juurdepääsu hädaolukorras, mis võib viivitada kaupade kättesaamist ning omada otsest mõju tervishoiuteenuste järjepidevusele. Mitme eraldi asuva lao haldamine toob vältimatult kaasa täiendava tööjõu-, logistika- ja halduskulu, ületades pikaajaliselt tsentraliseeritud ladustamislahenduse potentsiaalset kulutõhusust. Tavaolukorras peaks riigivaru paiknema võimalikult tarbimiskohtade läheduses ning olema riigivaru hoidja otseses valduses. Varude haldamine peaks toimuma ühtselt juhitud süsteemis, mis tagab rotatsiooniprotsesside, inventuuri, aruandluse ja kvaliteedikontrolli koordineerituse ning vastavuse kehtivates õigusaktides sätestatud nõuetele mõistlike kuludega. Riigi tervishoiuvaru asukohta ei tohiks dikteerida erasektori ladude asukohad, tervishoiuvaru asukoht peab olema valitud selle järgi, et võimaldada tervishoiuvaru eesmärges kõige mõistlikumal moel täita.

Regionaalhaigla vajab tänasest oluliselt paremat varude haldamise lahendust, mis parandaks oluliselt valmisolekut tegutsemiseks kriisiolukorras. Vaja on varude hoidmist haigla vahetus läheduses ühes asukohas. Ühtse ladustamislahenduse kasutuselevõtt looks eelduse logistilise koormuse ja sellest tulenevate kulude vähenemiseks. Tsentraliseeritud ladustamispraktika võimaldab optimeerida tarnetsükleid, inventuuriprotsesse ja kaubavoogude liikumist ning rakendada pädevat ja kvalifitseeritud tööjõudu sõltuvalt rakendatava lahendusmudeli lõplikust ülesehitusest.

Täna puudub Regionaalhaigla vahetus läheduses laopind, mida oleks Regionaalhaiglal võimalik oma varude otstarbekaks haldamiseks kasutusse võtta. Samas on Regionaalhaigla vahetus läheduses hoonestamata kinnistuid, millele oleks võimalik niisugust laopinda rajada. Leiame, et seoses Regionaalhaiglale riigi poolt tervishoiuvaru hoidmisega pandud ootustega tuleb alustada diskussiooni sellest, kuhu ja mis tingimustel on Regionaalhaigla vahetus läheduses võimalik rajada uus laopind, mis võimaldaks tagada meile õigusaktidega pandud ülesande täitmist ning kriisideks valmisolekut.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Aivi Karu

administratiivjuht